

Z Goriškega 3. prosinca 1899. — Slovenski učitelji smo iz prve številke letošnjega „Tovariša“ razvideli, kako velik šolsko-političen talent tiči v škofjeloškem starinoslovcu dr. Kosu, profesorju na ženskem učiteljskem v Gorici. Ta gospod se je odpovedal cenjenemu „Tovarišu“, ker ta „prav po krivici“ napada goriške deželne poslance. Nam učiteljem na Goriškem je res žal, da temu gospodu niso vzeli naši deželni očetje mere od ust, ter mu oni določili letno plačo, kakor nam učiteljem. Če bi se bilo to zgodilo, bi se goriški učitelji z njim boljše razumeli; tako pa nam meša po starih arhivih in ne pozna sedanjosti. S tem gospodom, ki živi med nami goriškimi učitelji z glavo v žaklju, je težko govoriti o našem siromaštvu in mu dopovedati, kako se nam godi in da po krivici trpimo. V drugih deželah so učiteljski profesorji na čelu učiteljstva, ga vodijo ter se zavzemajo za napredek učiteljstva; pri nas se učiteljski profesorji ne brigajo prav nič za učiteljstvo zunaj učiteljskega ter nimajo pravega pojma, kako se učiteljstvu pri nas godi, kako naporno in silno težavno je njegovo delovanje in kako je povsod prezirano. — Poučevati moramo istočasno tri ali štiri oddelke otrok. Za tak pouk se moramo skrbno pripravljati, naloge popravljati; pristransko s tajništvom, orglanjem, lekcijami od 300—400 gld. prisluziti na leto, ker bi drugače ne mogli preživljati sebe in družine, naj še tako skromno in varčno gospodarimo; svoje otroke poučevati izven šole, ker jih v mesto ne moremo poslati v višje šole; boriti se s sirovostjo in nevednostjo upornih staršev; poučevati posvetno petje; prevzemati delo pri raznih družtvih, ako hočemo, da se ljudstvo dvigne na višje stališče. In pri takih težavah nimamo niti zadšččenja, da bi nas prav sodili vsaj učiteljski profesorji!

Vestnik.

Cesarja Franca Jožefa I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem: G. Kmet Andrej, nadučitelj v Cerkljah na Gorenjskem, 5 gld.; gosp. Cvar Andrej, učitelj v Vel. Poljanah, 2-40 gld.

Učiteljski konvikt: G. Franc Kraigher, krojaški mojster v Ljubljani, 10 gld.; knjigotržnica Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani, 10 gld.; učiteljstvo II. mestne šole v Ljubljani, 4 gld.; g. Janko Žirovnik, nadučitelj v Št. Vidu nad Ljubljano, 1 gld.; g. Alojzij Gangl, c. kr. profesor, kipar i. dr. v Ljubljani, 6 gld. namesto venca na grob rajnkemu svojemu prijatelju g. Ivanu Šubicu iz Škofje Loke; gosp. Arko Anton, učitelj na Vrhniki, na knj. kr. podr. št. 114, 2-50 gld.; učiteljstvo I. mestne šole v Ljubljani 7 gld.; barjansko učiteljstvo 1 gld.; gosp. Josip Verbič, c. kr. vadniški učitelj v Ljubljani, 0-50 gld.; g. Fr. Lavtizar, učitelj v Kamni gorici, 0-50 gld.; g. Stefan Primožič, nadučitelj v Postojini, 0-50 gld.; g. Evgen Lah, predsedstveni tajnik v Ljubljani, 1 gld.

Jakob Dimnik,
blagajnik.

Osobna vest. G. prof. Anton Funtek je z novim letom urednik uradnega lista „Laibacher Zeitung“.

Levčev večer. Ljubljansko učiteljstvo je z mestnim šolskim svetom priredilo v soboto, dne 7. t. m. v mali dvorani „Narodnega doma“ svojemu nadzorniku, profesorju Frančišku Levcu ob desetletnici njegovega nadzorništva častni večer. Ljubljansko učiteljstvo se je udeležilo tega večera polnoštevilno, mestni šolski svet so zastopali župan Ivan Hribar, mag. ravnatelj Vončina, predsedstveni tajnik E. Lah in dr. Danilo Majaron. Večer je otvoril mestni katehet gosp. Rok Merčun kot predsednik ad hoc sestavljenega odbora. V nagovoru je naglašal veselje, ki navdaja danes ljubljansko učiteljstvo, ko praznuje desetletnico svojega delovanja njega priljubljeni nadzornik. Presrečno je pozdravil vse udeležence te slavnosti ter je dal besedo nadučitelju g. J. Likarju, ki je v daljšem govoru očrtal plodonosno, neumorno delo-

vanje nadzornika prof. Levca, ki je prijatelj učiteljstva in šole, mož, ki se je trudil, da spozna ljudsko šolstvo ter je dvignil ljubljansko ljudsko šolstvo tako, da stoji danes na visoki stopinji razvitka in blagoslovljenega delovanja. Temu vzornemu šolniku in prijateljskemu nadzorniku je pripil krepko zdravico z željo, da bi ga Bog ohranil še mnogo let v korist šolstva in učiteljstva. Potem je izročila voditeljica gđc. E. Gusl s primernim nagovorom gospodu nadzorniku dar ljubljanskega učiteljstva: srebrn, okusno izdelan tintnik s primernim vrezanim posvetilom. Župan in predsednik mestnega šolskega sveta gosp. Ivan Hribar je naslikal v lepem govoru delovanje slavljencevo na književnem polju ter je poudarjal narodno njegovo prepričanje, ki ga je vodilo ob vsem njegovem delovanju. Napil je prof. Levca kot rodoljubnemu nadzorniku. Gosp. nadzornik se je z lepimi besedami zahvalil za te srčne izraze vdanosti, spoštovanja in ljubezni ljubljanskega učiteljstva ter mestnega šolskega sveta in je obljubil, da bo še nadalje posvečeval vse svoje moči povzdigi in napredku mestnega šolstva ter da bo vedno deloval kot prijatelj učiteljstva, kateremu napije. Gospod dr. Majaron je proslavljal s toplimi besedami prof. Levca kot veledličnega književnika slovenskega ter je napil navzoči milostljivi njegovi soprogi. Gosp. nadzornik A. Žumer je poudarjal zasluge, ki si jih je pridobil prof. Levca kot nadzornik radovljskega okraja, na kar je napil g. nadzornik Levca vrlima mestnima katehetoma g. Merčunu in g. Smrekarju ter desni roki, premarljivemu gosp. predsedstvenemu tajniku Evgenu Lahu. Za napitnico sta se zahvalila g. Smrekar in g. Lah. Končno je govoril še g. Gabršek ter je napil slavljencu kot odličnemu slovenskemu pedagogu. Za zabavo so skrbeli gđc. Jakobina Tomec in g. J. Maier, ki sta zaigrala četveroletno na klavirju nekaj Dvořákovih skladb, gđc. Mira Dev, ki je pela nekoliko pesmi, g. Vrabl, ki se je izkazal kot izvrstnega baritonista ter mešani zbor pod vodstvom gospoda Razingerja. Veselje je bilo splošno, zabava preprijazna in prijetna. — Vrlemu šolniku in zvestemu svojemu sotrudniku prof. Levcu želimo tudi mi, da bi ga nebo še dolgo ohranilo slovenskemu učiteljstvu in šolstvu — v korist, čast in ponos!

Dva predloga v kranjskem deželnem zboru. — Dr. Majaron je nujno predlagal, naj se pozove vlada, da takoj v državni proračun postavi vsote za ustanove slovenskim docentom na ljubljanskem vseučilišču. Ivan Hribar pa je predlagal nujno, naj deželni zbor odpošlje do cesarja deputacijo s prošnjo za vseučilišče v Ljubljani. Oba predloga sta bila odobrena z vsemi slovenskimi glasovi. V deputacijo so izvoljeni: deželni glavar Detela, škof dr. Jeglič, poslanca Povše in dr. Majaron.

Božičnica. Običajna božičnica za siromašne otroke mestnih ljudskih šol, katero prirede vsako leto slovenske dame pod vodstvom g. ces. svetnika Murnika, se je vršila 18. m. m. v slavnostno okrašeni dvorani prve mestne ljudske šole. Po primernih ogovorih okrajnega šolskega nadzornika prof. Levca in knezoškofa dr. Jegliča so gospe: baronica Heinova, dr. Tavčarjeva, Alešoveva, Arkova, Fleischmanova, Fleretova, Hahnova, Moosova, Požarjeva, Prelesnikova, Premkova, Skaletova in Trillerjeva ter gospodične: Göstlova, Javornikova, Kajzeljeva, Kersnikova, Kleinova, Kremžarjeva, Lozarjeva, Nabrnikova, Nachtigallova, Premkova in Schlegljeva razdelile pripravljena darila med otroke, v katerih imenu sta se zahvalila en šolar in ena šolarica.

Knezoškof dr. Anton Jeglič je v soboto, dne 17. minulega mes. počastil tukajšnji obrtni strokovni šoli s svojim posetom. Obiskal je vse oddelke ter v spremstvu ravnatelja Ivana Šubica ogledal najprej figurarno podobarstvo ter atelijé kiparja A. Gangla, za tem pa delavnice pletarjev, strugarjev, mizarjev in rezbarjev; takisto se je podrobno zanimal za napredek v risanju. Na oddelku za umetno vezenje in čipkarstvo je pazno sledil raznim tehnikam ter pohvalil marljive učenke. Po enournem mudenju se je z izrazi popolnega zadovoljstva najprijazneje poslovil.

Prvo slovensko umetniško razstavo hočejo prirediti v Ljubljani in sicer prihodnje jeseni. V ta namen objavlja gospod Alojzij G a n g l, akademični kipar in profesor na c. kr. obrtni šoli v Ljubljani, poziv do vseh slovenskih kiparjev, slikarjev in arhitektov na udeležbo na ti razstavi, da zvesta naša ožja domovina in ostali izobraženi svet, nimamo-li Slovenci tudi kaj svojih upodabljalnih umetnikov in umetnic. Častno predsedništvo dotičnemu odboru, ki se sestavi svoj čas, je prevzel gospod župan ljubljanski, Ivan Hribar.

Grofica Thun, soproga ministrskega predsednika grofa Thuna je dne 24. grudnia umrla po daljši, mučni bolezni. Pokojnica je sestra češkega poslanca princa kneza Schwarzenberga. Rodila se je 1. vel. travna 1854. Grofica Thun je bila blaga žena, ki je storila mnogo dobrega trpečemu človeštvu. Njena dobrodelnost je bila v obče znana, in smrt plemenite žene obžaluje vsakdo, ki jo je poznal. Blag ji spomin!

Pogreb umrle grofice se je vršil dne 26. m. m. ob veliki udeležbi občinstva. Med udeležniki so bili nadvojvodinja Marija Terezija, nadvojvoda Rainer, minister za vnanje stvari grof Goluchovski, minister za ukupne stvari, Kallay, ministri avstrijski in diplomatski zbor. Truplo pokojnice so po severni železnici odpeljali v Teschen na Češko, kjer so ga položilo v rodbinsko rakev.

Odlikovanje. Častnima papeževima komornikoma z naslovom „monsignore“ sta imenovana bogoslovni profesor Anton Zupančič in gimnazijski profesor Tomo Zupan. Čestitamo!

Umrl je v Škofjiloki znani podobar Ivan Šubic, oče dežel. poslanca ravnatelja Ivana Šubica. Lahka mu zemljica!

Postojina utegne dobiti slovensko trgovsko šolo. Merodajni krogi si baje v tem smislu prizadevajo. Pa je tudi skrajni čas, da se glede šolstva kaj za Notranjsko stori; zakaj ta del kranjske dežele nima niti srednje, niti kmetijske šole. Tudi glede prometnih sredstev je na slabšem nego sta ostala dela Kranjske, ki imata n. pr. več železnic in drugo. Postojina je metropola Notranjske, pa je v vsakem oziru od strani merodajnih faktorjev, od vlade in dežele precej po mačehovsko za njo skrbjeno. Dajte ji torej vsaj take šole, kakoršnih Slovenci še nimamo.

Načrt zakona o deželnem šolskem zalogu za Goriško se glasi:

Zakon z dne veljaven za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško, s katerim se v izvršitev § 57. zakona 6. vel. travna l. 1870 dež. zak. št. 30, glede ureditve osnivanja, vzdrževanja in obiskovanja šol poknežene grofije Goriške in Gradiške določa prispevanje deželnega zaklada k troškom šolskih okrajev.

S privolitvijo deželnega zbora Svoje poknežene grofije Goriške in Gradiške ukazujem v izvršitev § 58. zakona z dne 6. vel. travna l. 1870. dež. zak. št. 30, glede ureditve osnivanja, vzdrževanja in obiskovanja javnih ljudskih šol tako:

Člen I.

Od vsakratne, proračunoma določane letne potrebščine za vse dejalnostne plače ustanovljenega bodisi začasno, bodisi stalno nameščenega učiteljskega osebja javnih ljudskih šol vsakega šolskega okraja z nagradami vred za poučevanje v verozakonju in ženskih ročnih delih se plačujejo iz deželnega zaloga 80^oo.

Deli prispevka, ki po tem pridejo na posamezne šolske okraje v deželi, ima deželni zalog odpremljati na okrajne šolske zaloge v enakih mesečnih anticipatnih obrokih.

Člen II.

V to svrhu ima vsak okrajni šolski svet predložiti letni proračun o pravem času deželnemu šolskemu svetu,

kateri ga po natančni presoji in popravi odobri in dopošlje deželnemu odboru, da sprejme omenjeni konkurenčni prispevek v proračun deželnega zaloga.

Člen III.

Ta zakon zadobi moč s 1. prosincem 1900.

Člen IV.

Mojemu ministru za uk in bogočastje je naročeno, da izvrši ta zakon.

Zaveza slovenskih učiteljskih društev.

Štev. 236.

Velecenjeno predsedništvo!

V spomin na Nj. Veličanstvo, naše prerano umrle, blage cesarice je ustanovila „Zaveza slov. učit. društev“ pred nekaj časom tri „cesarice Elizabete ustanove“.

Konstatovati pa moramo, da je imel naš tedanji poziv glede prostovoljnih prispevkov do sedaj le nezaten uspeh. Res je, da naše gmotno stanje ni ugodno, a kaj malega žrtvuje lahko vsak izmed nas, ako ima le resno voljo. Ustanova, ki ima biti nekaj izraz naših patrijotičkih čutil in ki naj služi nam samim v korist, bi vendar ne smela propasti.

Prosimo torej velecenjeno predsedništvo najuljudneje, da izvoli obrniti i temu našemu vzvišenemu podjetju vso svojo pozornost in naklonjenost ter oživiti zanj vsestransko zanimanje. Priporoča naj učiteljstvu pri zborovanjih in drugih sestankih „cesarice Elizabete ustanove“ v izdatnejšo podporo, vsodbujaj naj p. n. društvene člene ustmeno in pismeno (potom okrožnic), da nabirajo prostovoljne prispevke med seboj, pa tudi med drugimi, učiteljstvu naklonjenimi krogi. — Doneske je pošiljati blagajniku „Zaveze“, ki bo redno izkazoval imena p. n. darovavcev in vposlane zneske. Vsak še tako majhen znesek bo dobrodošel.

Direktorij „Zaveze slov. učit. društev“
v Št. Juriju pri Kranju, dne 12. grudnia 1898.

Drag. Česuik,
t. č. tajnik.

Fr. Luznar,
t. č. blagajnik.

L. Jelenc,
t. č. predsednik.

Zahvala. Visokočastiti gospod prelat, kanonik Andrej Čebašek, je podelil tukajšnji šolski knjižnici 11 letnikov „Učit. Tovariša“ lepo in trdno vezanih. Prvi letnik nosi na prvi strani napis: Enajst letnikov „Učiteljskega Tovariša“ daruje smleški šoli dr. — k, njen prvoletni učenec l. 1829.“ Za ta lepi visokocenjeni dar izreka podpisano šolsko vodstvo najpresrčnejšo zahvalo.

Dragotin Benedik,
vodja šole.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 6

u. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli na Studencu-Igu je popolniti s pričetkom drugega polletja t. l. izpraznjeno učno mesto s postavnimi prijemki stalno ali tudi začasno.

Prošnje je poslati pravilno opremljene po predpisanem potu tukajšnjemu uradu do 18. prosinca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet Ljubljana, dne 3. prosinca 1899.

Listnica uredništva:

Sivor II. na Primorskem: S poslanim člankom „o poddržavljenju ljudske šole“ se strinjamo popolnoma; priobčili ga bomo v prihodnji številki. Veselilo bi nas, če se še večkrat oglasite o tem vprašanju. Prepričani smo, da ljudski učitelji ne pridemo poprej do primernih plač, dokler nam država ne priskoči na pomoč; nekatere dežele so prerevne, da bi mogle same nositi te stroške; nekatere pa tudi nimajo volje, učiteljstvu pomagati. Država ima že tudi danes prvo besedo pri šolstvu, le plače učiteljstva mora nositi dežela, ki je v tem slučaju nekako tovarno živinče brez pravic. Zatorej bodi naša parola: **poddržavljenje ljudske šole.** Bratski pozdrav! Na Tolminsko: Pri prvi priliki. Pozdrav!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/2 strani 5 gld., 1/4 strani 4 gld., 1/8 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petitvrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštine še 3 gld.

Prvo slovensko umetniško razstavo hočejo prirediti v Ljubljani in sicer prihodnje jeseni. V ta namen objavlja gospod Alojzij G a n g l, akademični kipar in profesor na c. kr. obrtni šoli v Ljubljani, poziv do vseh slovenskih kiparjev, slikarjev in arhitektov na udeležbo na ti razstavi, da zvesta naša ožja domovina in ostali izobraženi svet, nimamo-li Slovenci tudi kaj svojih upodabljalnih umetnikov in umetnic. Častno predsedništvo dotičnemu odboru, ki se sestavi svoj čas, je prevzel gospod župan ljubljanski, Ivan Hribar.

Grofica Thun, soproga ministrskega predsednika grofa Thuna je dne 24. grudnia umrla po daljši, mučni bolezni. Pokojnica je sestra češkega poslanca princa kneza Schwarzenberga. Rodila se je 1. vel. travna 1854. Grofica Thun je bila blaga žena, ki je storila mnogo dobrega trpečemu človeštvu. Njena dobrodelnost je bila v obče znana, in smrt plemenite žene obžaluje vsakdo, ki jo je poznal. Blag ji spomin!

Pogreb umrle grofice se je vršil dne 26. m. m. ob veliki udeležbi občinstva. Med udeležniki so bili nadvojvodinja Marija Terezija, nadvojvoda Rainer, minister za vnanje stvari grof Goluchovski, minister za ukupne stvari, Kallay, ministri avstrijski in diplomatski zbor. Truplo pokojnice so po severni železnici odpeljali v Teschen na Češko, kjer so ga položilo v rodbinsko rakev.

Odlikovanje. Častnima papeževima komornikoma z naslovom „monsignore“ sta imenovana bogoslovni profesor Anton Zupančič in gimnazijski profesor Tomo Zupan. Čestitamo!

Umrl je v Škofjiloki znani podobar Ivan Šubic, oče dežel. poslanca ravnatelja Ivana Šubica. Lahka mu zemljica!

Postojina utegne dobiti slovensko trgovsko šolo. Merodajni krogi si baje v tem smislu prizadevajo. Pa je tudi skrajni čas, da se glede šolstva kaj za Notranjsko stori; zakaj ta del kranjske dežele nima niti srednje, niti kmetijske šole. Tudi glede prometnih sredstev je na slabšem nego sta ostala dela Kranjske, ki imata n. pr. več železnic in drugo. Postojina je metropola Notranjske, pa je v vsakem oziru od strani merodajnih faktorjev, od vlade in dežele precej po mačehovsko za njo skrbjeno. Dajte ji torej vsaj take šole, kakoršnih Slovenci še nimamo.

Načrt zakona o deželnem šolskem zalogu za Goriško se glasi:

Zakon z dne veljaven za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško, s katerim se v izvršitev § 57. zakona 6. vel. travna l. 1870 dež. zak. št. 30, glede ureditve osnivanja, vzdrževanja in obiskovanja šol poknežene grofije Goriške in Gradiške določa prispevanje deželnega zaklada k troškom šolskih okrajev.

S privolitvijo deželnega zbora Svoje poknežene grofije Goriške in Gradiške ukazujem v izvršitev § 58. zakona z dne 6. vel. travna l. 1870. dež. zak. št. 30, glede ureditve osnivanja, vzdrževanja in obiskovanja javnih ljudskih šol tako:

Člen I.

Od vsakratne, proračunoma določane letne potrebščine za vse dejalnostne plače ustanovljenega bodisi začasno, bodisi stalno nameščenega učiteljskega osebja javnih ljudskih šol vsakega šolskega okraja z nagradami vred za poučevanje v verozakonu in ženskih ročnih delih se plačujejo iz deželnega zaloga 80^oo.

Deli prispevka, ki po tem pridejo na posamezne šolske okraje v deželi, ima deželni zalog odpremljati na okrajne šolske zaloge v enakih mesečnih anticipatnih obrokih.

Člen II.

V to svrhu ima vsak okrajni šolski svet predložiti letni proračun o pravem času deželnemu šolskemu svetu,

kateri ga po natančni presoji in popravi odobri in dopošlje deželnemu odboru, da sprejme omenjeni konkurenčni prispevek v proračun deželnega zaloga.

Člen III.

Ta zakon zadobi moč s 1. prosincem 1900.

Člen IV.

Mojemu ministru za uk in bogočastje je naročeno, da izvrši ta zakon.

Zaveza slovenskih učiteljskih društev.

Štev. 236.

Velecenjeno predsedništvo!

V spomin na Nj. Veličanstvo, naše prerano umrle, blage cesarice je ustanovila „Zaveza slov. učit. društev“ pred nekaj časom tri „cesarice Elizabete ustanove“.

Konstatovati pa moramo, da je imel naš tedanji poziv glede prostovoljnih prispevkov do sedaj le nezaten uspeh. Res je, da naše gmotno stanje ni ugodno, a kaj malega žrtvuje lahko vsak izmed nas, ako ima le resno voljo. Ustanova, ki ima biti nekaj izraz naših patrijotičkih čutil in ki naj služi nam samim v korist, bi vendar ne smela propasti.

Prosimo torej velecenjeno predsedništvo najuljudneje, da izvoli obrniti i temu našemu vzvišenemu podjetju vso svojo pozornost in naklonjenost ter oživiti zanj vsestransko zanimanje. Priporoča naj učiteljstvu pri zborovanjih in drugih sestankih „cesarice Elizabete ustanove“ v izdatnejšo podporo, vsodbujajo naj p. n. društvene člene ustmeno in pismeno (potom okrožnic), da nabirajo prostovoljne prispevke med seboj, pa tudi med drugimi, učiteljstvu naklonjenimi krogi. — Doneske je pošiljati blagajniku „Zaveze“, ki bo redno izkazoval imena p. n. darovavcev in vpslane zneske. Vsak še tako majhen znesek bo dobrodošel.

Direktorij „Zaveze slov. učit. društev“
v Št. Juriju pri Kranju, dne 12. grudnia 1898.

Drag. Česnik,
t. č. tajnik.

Fr. Luznar,
t. č. blagajnik.

L. Jelenc,
t. č. predsednik.

Zahvala. Visokočastiti gospod prelat, kanonik Andrej Čebašek, je podelil tukajšnji šolski knjižnici 11 letnikov „Učit. Tovariša“ lepo in trdno vezanih. Prvi letnik nosi na prvi strani napis: Enajst letnikov „Učiteljskega Tovariša“ daruje smleški šoli dr. — k, njen prvoletni učenec l. 1829.“ Za ta lepi visokocenjeni dar izreka podpisano šolsko vodstvo najpresrečnejšo zahvalo.

Dragotin Benedik,
vodja šole.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 6

u. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli na Studencu-Igu je popolniti s pričetkom drugega polletja t. l. izpraznjeno učno mesto s postavnimi prijemki stalno ali tudi začasno.

Prošnje je poslati pravilno opremljene po predpisanem potu tukajšnjemu uradu do 18. prosinca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet Ljubljana, dne 3. prosinca 1899.

Listnica uredništva:

Sivor II. na Primorskem: S poslanim člankom „o poddržavljenju ljudske šole“ se strinjamo popolnoma; priobčili ga bomo v prihodnji številki. Veselilo bi nas, če se še večkrat oglasite o tem vprašanju. Prepričani smo, da ljudski učitelji ne pridemo poprej do primernih plač, dokler nam država ne priskoči na pomoč; nekatere dežele so prerevne, da bi mogle same nositi te stroške; nekatere pa tudi nimajo volje, učiteljstvu pomagati. Država ima že tudi danes prvo besedo pri šolstvu, le plače učiteljstva mora nositi dežela, ki je v tem slučaju nekako tovarno živinče brez pravic. Zatorej bodi naša parola: **poddržavljenje ljudske šole.** Bratski pozdrav! Na Tolminsko: Pri prvi priliki. Pozdrav!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petitvrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine še 3 gld.

Prvo slovensko umetniško razstavo hočejo prirediti v Ljubljani in sicer prihodnje jeseni. V ta namen objavlja gospod Alojzij G a n g l, akademični kipar in profesor na c. kr. obrtni šoli v Ljubljani, poziv do vseh slovenskih kiparjev, slikarjev in arhitektov na udeležbo na ti razstavi, da zvesta naša ožja domovina in ostali izobraženi svet, nimamo-li Slovenci tudi kaj svojih upodabljalnih umetnikov in umetnic. Častno predsedništvo dotičnemu odboru, ki se sestavi svoj čas, je prevzel gospod župan ljubljanski, Ivan Hribar.

Grofica Thun, soproga ministrskega predsednika grofa Thuna je dne 24. grudnia umrla po daljši, mučni bolezni. Pokojnica je sestra češkega poslanca princa kneza Schwarzenberga. Rodila se je 1. vel. travna 1854. Grofica Thun je bila blaga žena, ki je storila mnogo dobrega trpečemu človeštvu. Njena dobrodelnost je bila v obče znana, in smrt plemenite žene obžaluje vsakdo, ki jo je poznal. Blag ji spomin!

Pogreb umrle grofice se je vršil dne 26. m. m. ob veliki udeležbi občinstva. Med udeležniki so bili nadvojvodinja Marija Terezija, nadvojvoda Rainer, minister za vnanje stvari grof Goluchovski, minister za ukupne stvari, Kallay, ministri avstrijski in diplomatski zbor. Truplo pokojnice so po severni železnici odpeljali v Teschen na Češko, kjer so ga položilo v rodbinsko rakev.

Odlikovanje. Častnima papeževima komornikoma z naslovom „monsignore“ sta imenovana bogoslovni profesor Anton Zupančič in gimnazijski profesor Tomo Zupan. Čestitamo!

Umrl je v Škofjiloki znani podobar Ivan Šubic, oče dežel. poslanca ravnatelja Ivana Šubica. Lahka mu zemljica!

Postojina utegne dobiti slovensko trgovsko šolo. Merodajni krogi si baje v tem smislu prizadevajo. Pa je tudi skrajni čas, da se glede šolstva kaj za Notranjsko stori; zakaj ta del kranjske dežele nima niti srednje, niti kmetijske šole. Tudi glede prometnih sredstev je na slabšem nego sta ostala dela Kranjske, ki imata n. pr. več železnic in drugo. Postojina je metropola Notranjske, pa je v vsakem oziru od strani merodajnih faktorjev, od vlade in dežele precej po mačehovsko za njo skrbjeno. Dajte ji torej vsaj take šole, kakoršnih Slovenci še nimamo.

Načrt zakona o deželnem šolskem zalogu za Goriško se glasi:

Zakon z dne veljaven za pokneženo grofijo Goriško in Gradiško, s katerim se v izvršitev § 57. zakona 6. vel. travna l. 1870 dež. zak. št. 30, glede ureditve osnivanja, vzdrževanja in obiskovanja šol poknežene grofije Goriške in Gradiške določa prispevanje deželnega zaklada k troškom šolskih okrajev.

S privolitvijo deželnega zbora Svoje poknežene grofije Goriške in Gradiške ukazujem v izvršitev § 58. zakona z dne 6. vel. travna l. 1870. dež. zak. št. 30, glede ureditve osnivanja, vzdrževanja in obiskovanja javnih ljudskih šol tako:

Člen I.

Od vsakratne, proračunoma določane letne potrebščine za vse dejalnostne plače ustanovljenega bodisi začasno, bodisi stalno nameščenega učiteljskega osobja javnih ljudskih šol vsakega šolskega okraja z nagradami vred za poučevanje v verozakonju in ženskih ročnih delih se plačujejo iz deželnega zaloga 80^oo.

Deli prispevka, ki po tem pridejo na posamezne šolske okraje v deželi, ima deželni zalog odpremljati na okrajne šolske zaloge v enakih mesečnih anticipatnih obrokih.

Člen II.

V to svrhu ima vsak okrajni šolski svet predložiti letni proračun o pravem času deželnemu šolskemu svetu,

kateri ga po natančni presoji in popravi odobri in dopošlje deželnemu odboru, da sprejme omenjeni konkurenčni prispevek v proračun deželnega zaloga.

Člen III.

Ta zakon zadobi moč s 1. prosincem 1900.

Člen IV.

Mojemu ministru za uk in bogočastje je naročeno, da izvrši ta zakon.

Zaveza slovenskih učiteljskih društev.

Štev. 236.

Velecenjeno predsedništvo!

V spomin na Nj. Veličanstvo, naše prerano umrle, blage cesarice je ustanovila „Zaveza slov. učit. društev“ pred nekaj časom tri „cesarice Elizabete ustanove“.

Konstatovati pa moramo, da je imel naš tedanji poziv glede prostovoljnih prispevkov do sedaj le nezaten uspeh. Res je, da naše gmotno stanje ni ugodno, a kaj malega žrtvuje lahko vsak izmed nas, ako ima le resno voljo. Ustanova, ki ima biti nekaj izraz naših patrijotičkih čutil in ki naj služi nam samim v korist, bi vendar ne smela propasti.

Prosimo torej velecenjeno predsedništvo najuljudneje, da izvoli obrniti i temu našemu vzvišenemu podjetju vso svojo pozornost in naklonjenost ter oživiti zanj vsestransko zanimanje. Priporoča naj učiteljstvu pri zborovanjih in drugih sestankih „cesarice Elizabete ustanove“ v izdatnejšo podporo, vsodbujajo naj p. n. društvene člene ustmeno in pismeno (potom okrožnic), da nabirajo prostovoljne prispevke med seboj, pa tudi med drugimi, učiteljstvu naklonjenimi krogi. — Doneske je pošiljati blagajniku „Zaveze“, ki bo redno izkazoval imena p. n. darovavcev in vpslane zneske. Vsak še tako majhen znesek bo dobrodošel.

Direktorij „Zaveze slov. učit. društev“
v Št. Juriju pri Kranju, dne 12. grudnia 1898.

Drag. Česuik,
t. č. tajnik.

Fr. Luznar,
t. č. blagajnik.

L. Jelenc,
t. č. predsednik.

Zahvala. Visokočastiti gospod prelat, kanonik Andrej Čebašek, je podelil tukajšnji šolski knjižnici 11 letnikov „Učit. Tovariša“ lepo in trdno vezanih. Prvi letnik nosi na prvi strani napis: Enajst letnikov „Učiteljskega Tovariša“ daruje smleški šoli dr. — k, njen prvoletni učenec l. 1829.“ Za ta lepi visokocenjeni dar izreka podpisano šolsko vodstvo najpresrčnejšo zahvalo.

Dragotin Benedik,
vodja šole.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 6

u. šol. sv. Na trirazredni ljudski šoli na Studencu-Igu je popolniti s pričetkom drugega polletja t. l. izpraznjeno učno mesto s postavnimi prijemki stalno ali tudi začasno.

Prošnje je poslati pravilno opremljene po predpisanem potu tukajšnjemu uradu do 18. prosinca t. l.

C. kr. okrajni šolski svet Ljubljana, dne 3. prosinca 1899.

Listnica uredništva:

Sivor II. na Primorskem: S poslanim člankom „o poddržavljenju ljudske šole“ se strinjamo popolnoma; priobčili ga bomo v prihodnji številki. Veselilo bi nas, če se še večkrat oglasite o tem vprašanju. Prepričani smo, da ljudski učitelji ne pridemo poprej do primernih plač, dokler nam država ne priskoči na pomoč; nekatere dežele so prerevne, da bi mogle same nositi te stroške; nekatere pa tudi nimajo volje, učiteljstvu pomagati. Država ima že tudi danes prvo besedo pri šolstvu, le plače učiteljstva mora nositi dežela, ki je v tem slučaju nekako tovarno živinče brez pravic. Zatorej bodi naša parola: **poddržavljenje ljudske šole.** Bratski pozdrav! Na Tolminsko: Pri prvi priliki. Pozdrav!

Izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stane za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. Udje „Slovenskega učiteljskega društva“ plačajo na leto 3 gld. naročnine in 1 gld. udnine. — Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati odgovornemu uredniku (uredništvu) v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 3; naročnino pa prejema g. Francišek Črnogoj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za celo stran 15 gld., pol strani 8 gld., 1/4 strani 5 gld., 1/8 strani 4 gld., 1/16 strani 2 gld.; manjši inserati po 10 kr. petitvrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštine še 3 gld.